

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistola de miseria curatorum seu plebanorum

[Straßburg], vor 25. Okt. 1489

Septimus diabolus est ipse episcopus

[urn:nbn:de:bsz:31-86594](#)

cerando non est pessimus. **D**andatis suis aliquando do-
minus iustis (quomodo potest) contra terusticos incitat.
Dandat iterum. mandare non cessat. sed illataz a rusticis
inuriā te conquerente non vindicat. **O** magnum periz-
cūlū si processus exequoris rusticus impugnat. **S**i non
publicaueris: officialis murmurat. **O** plura sunt que infes-
tant plebanum. **S**ed profecto nihil est quod fortius offici-
ciali impugnaret. **Q**ui te sine causa infamat. **N**ūquid est
malus: qui quodammodo ex nihilo te irregularem probat.
Quonodo poterit esse bonus: **I**n ecclesie mee districtu:
multi sunt fornicatores et adulteri. pauperes occulti. nobi-
les manifesti. **C**itat pauperes manifeste ad libitum suum.
et punit. honorat nobiles nec plectit. **S**i ex alio officialis
nequicia nō patet: ex isto omnibus hominibus aperie clau-
ret. **H**ec priesens epistola cum tanta audacia non proferet.
nisi omnis homo in hoc officiali malediceret. **R**ecipit pes-
cuniam et admittit ignominiam. **A**mat denarium et tole-
rat fornicarium. **T**ollit munera et destruit iura. **C**redit ru-
stico. et inuidet plebano. **N**isi portauerit munus: nullus
ab eo est acceptus. **C**itat monet. excommunicat. aggrauat.
reaggrauat. relaxat. interdicit. **I**n his omnibus nō dei glo-
riam querit. sed solum lucrum querit. pecunie seruit. et in/
numerā mala propter hanc committit. **V**anta in curato/
res est ipsius officialis tribulatio. **S**i ecclesiam non habe/
rem: nullam vtilē susciperem. **Q**uaia omnibus alijs diabo/
lis dormientibus iste solus ad nocendum vigilat. **A**lijs q̄
escentibus iste solus inquietat.

Septim⁹ diabolus est ipse epis-
copus. **Q**ui quod per totū annum omnis sollicitudo tua
eollectit. hoc iste per subsidiu⁹ tollit: singula bona tua q̄ pos-
sides: immunitia sum. **J**am episcopus contributum: **J**am
postulat subsidium/ sic qui immunitatem bonorum tuorū
deberet conservare de anno in annum: hanc non pudet ip-
se infringere. **E**piscopum solū cū necessitas ingruat q̄ pris-
is relevare stipendiu⁹: nō pot. caritatiū postularū dec̄ subsidiu⁹.

Dudū iam nulla necessitate rationali quodammodo virgin
te sine misericordia req̄sluit contributū. Nunc vero q̄si nū
q̄ esset sibi subuentum: instanter postulat subsidium. O su
per omnem lupum lupus rapax. lupus eo esuriente ouē ra
pit. et nisi summa vrgeat necessitas: non redit. Episcopum
autē nulla penuria cogit. et semper ad alterum annum sub
sidium capit. sic bona tua que alias manerent immunita: p
continuum sine causa subsidium facit ciuilia Aug quadra
ginta marcas subsidij collectori numerauit tantis me mar
cis satisfecisse existimauit. collector insticti r. preter has regi
strales poposcit. et de qualibet marca scribenda tres hallē
ses recepit. bursam penitus euacuavit. et me dolente ip̄e ri
sit. Rusticus prebet censum. et satisfacit domino. pleban⁹
donat subsidium. nec sufficit episcopo Quantum igitur ex
injustis registralibus colligere valeo neminem ip̄o episco
po cupidiores apprehendo. qui ne in subsidio censiat aliquod
damnum per curatorum sudores collectori dat suum preci
um quod tantū est. Velle potius fieri subsidij collectena
rius. q̄ effici ecclesie misnensis vicarius. Quid est. quia of
ficialis in synodo sepi⁹ audit hoc verbū neutrale vacat: ni
si quia cum multis alijs episcopos ultra vires plebantur et
actionat. dignitatē aut libertatē non defensat. lupos baculo
pastorali non fugat. Dū in curiam episcopalem venerit ple
banus. vix ad eum beneueniatis dicit. Si vero nobilitar⁹
nō solū cū omni soleunitate acceptatur. imo celariū cū opti
mi liquoris vasis aperit. Ad prādinaz. cenaz invitat. causa
eius auditur et expedit. Plebanus vero spernitur. nec cib⁹
nec potus ei prebetur. In iusta causa damnatur. Pruden
ter loquitur et arguitur. sic quidem a proprio dño suo repel
litr: et a cunctis vasellis odio habetur. Agricolluntur. cē
sus alienantur. domus parrochiales violantur. Clerici si
ne causa tamē latrones captiui ducunt. quotidie in clerū
violentie aguntur. Et quasi non sit ep̄s vel platus hec oia
ppetrantur. Numquid es ep̄s? Si deniq̄ ep̄s. vbi queso
est tuus baculus? Si tenes baculuz: cur non phibes lupū?
O irrecuperabile damnum Perditus est omnis clerus. qz
amicisūt pastorz lup⁹? S̄ timendū est: cū lup⁹ ampli⁹ n̄ ba

buerit oves; denorabit et pastore. et iusto iudicio pastor cū
ouibus perit. q̄ nullā diligentia circa oves habere voluit.
Frustra et indigne geris o episcope baculū: te ordies cele-
brante. quē gerere nō vis lupo clez tuū inuadente. **D**ilige-
tem igis curā de ouibus tuis habeas: cruz et lac acbutyz
contributū cū subsidio de die in diem congregas. **H**ic cum
saluatore qui vos audit: me audit. et qui vos spernit: me sp-
nit. Et qñcūq; in curiā tuam venerit plebanus: honora illū.
quemadmodū in eterna patria christ⁹ honorat ap̄los Q̄ eis
eis iniuriā tuā reputa lupos sibi insidiātes cū magna stren-
nitate ad alioz terrorem fuga. **T**u enim es christus / ple-
banus tuus discipulus. **S**icut in suis tribulationibus
christus non deseruit apostolos. nec et tu in suis infinitis
tribulationibus ac persecutionibus dimittas plebanos.
Sed heu: quod non plantauit lupus: tollit. Quia magis
lupos q̄ oves diligere episcopus. **H**ic demū de bonis ecclē-
diues est vasellus. et summe pauper semper manet pleban⁹

Octanus diabolus est ipse ca"

pella⁹ hic in ecclesia tua. nec cantat nec legit. nisi vnde ipē
sūi profectū habere possit. **E**cclīne confusione reçem can-
tar. et quasi in singulis tibi rebellis. **S**i prandium tuū et
cenā non semper equaliter sumit. non solū in te: sed in cocā
tuam etiam fremit. et q̄ tecum discordat: rixas quomodo
potest: aduersam te excitat. **F**orte ebrius est per totam noſ
ctem in tabernaculū at cātros. et mane non pudet immola-
re sacrificium. **S**onoletus ē qñ in ecclā tua deberet como-
dū tuū agere: iacēs in lecto. forte adbuc matutinas cū accessu
altaris debet incipere. **I**mpatiens est. vult eq̄tare. nō curat
si te oportet per pedes ambulare. et si nō habuerit equū: nō
cōplet tuū ministerium. **Q**uoq; ego plebanus tui pe-
destris. et dura feci vestigia. **I**pe capellanus in equo meo q̄
etius et letus cantauit carmina. **L**uriosus est. iungit se vasel-
lis. loquitur quoq; non andiuit. recitat qđ non vidit. **A**tsi
plequēdi modū nō haberent ex alio: qñ noceant plebanos.
babent ex capellano. **S**uperbus est in ministerio. semper
lotum formosum appetit habitum: non vt in hoc decorer